ĐĂNG-KÝ NGÀY
LA VOIX DU PEUPLE ANNAM

NĂM THỨ BẢY SỐ 614 — MỖI SỐ NĂM XU — 癸酉年 六月廿一日 — NGÀY THỨ BẢY 12 AOUT 1933

NEA 2004

TIẾNG-DÂN 聲 民

La Voix du Peuple

Mỗi tuần xuất-bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

Chủ-nhiệm kiêm Chủ-bút HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản-lý TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

BÁO-QUÁN
Số 123, đường Đông-Ba, Huế
Giây-thép: TIENGDAN HUẾ

GIÁ BÁN

ĐÔNG PHÁP		NGOẠI QUỐC
Một năm	5$00	10$00
Sáu tháng	2.80	5.30
Ba tháng	1.50	2.50

Mua báo phải trả tiền trước.
Thơ và mandat gởi cho M. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — Ai đăng quảng-cáo, việc riêng, xin thương nghị trước.

Phá hoại không khó, khó là kiến thiết cho hợp với lòng dân.

ĐÃ PHÁ HOẠI CẦN PHẢI KIẾN THIẾT

Trên cõi đời nầy, bất kỳ quốc-gia hay dân-tộc nào, cứ để tự nhiên mà vẫn được sinh tồn, vẫn được tấn hóa, ai lại chẳng muốn. Khốn vì cái làn sóng cạnh tranh trên con đường sinh tồn kia nó cứ biến động mà không dừng yên cho, thành ra có cuộc phá hoại. Cuộc phá hoại ấy, hoặc sớm hoặc chầy, hoặc ôn hòa hoặc kịch liệt, nhứt định là không đường khác nào tránh được. Nên hư được mất chỉ khác nhau là *phá hoại mà kiến thiết*, hay là *phá hoại mà phá hoại* vậy.

Sao gọi phá hoại mà kiến thiết? Cái trứng kia có vỏ cái xác mà sau mới sinh ra con chim, cái hột nọ có nức cái vỏ mà sau mới mọc mộng. Cái mộng với con chim kia tức là cái công hiệu kiến thiết sau lúc phá hoại. Xét trên lịch sử như cuộc cách mạng nước Pháp, trải mấy mươi năm xô thành phá lủy, đánh đổ chế độ cũ mà gây ra cái nền thạnh vượng cho đến ngày nay. Lại như nước Nhật-bản có cuộc duy tân đời Minh trị, nào bỏ Phiên bang, nào dẹp Mạc-phủ, nào bài trừ chế độ phong kiến đặng thực hành chủ nghĩa Âu hóa, mà sau mới chen vai vào hàng cường quốc trên thế giới. Như thế là phá hoại mà kiến thiết, nghĩa là phá nhà cũ kia mà lập ra nhà mới khác lại càng tốt đẹp vững chắc hơn vậy.

Còn phá hoại mà phá hoại thì lại khác thế. Ví như cái trứng kia, bản chất sinh khí đã kiệt nhược mà ôn độ un ấp cũng không đều, đem đập nó ra, chỉ là cái trứng thúi mà không khi nào hóa ra con chim; hột giống bị hầm mốc đời nào, đem nó ra trồng thì thấy mục nát mà không khi nào mọc mộng. Ấy là phá hoại mà thành ra hư hỏng luôn. Nói việc quốc-gia thì cái lối phá hoại sau đó, gương trước thiếu gì. Nước Triều-Tiên, trước kia do vua quan cầm quyền, thân Tàu để chống Nhựt; sau lại bọn đông học (Phác-hiếu-Vịnh, Kim-ngọc-Quân) lại thân Nhật để chống Tàu; trước sau chỉ trông thế lực bề ngoài, thành diễn ra cuộc phá hoại mà đến mất nước. Thứ nữa cuộc nước Tàu thì hết Mãn-Thanh đến Hồng-Hiến, hết Hồng-Hiến đến Dân-quốc, rồi đến bọn quân phiệt chia nhà rẽ cửa ngày nay, cuộc phá hoại kia chỉ thấy đổi lớp người mà chẳng thấy chút gì là kiến thiết, lại càng ngày càng thấy cuộc sau lại kém hơn cuộc trước. Như thế tức là phá hoại mà phá hoại.

Phá hoại là cái lệ chung trên đường sinh tồn, chính nước ta cũng chung cái số phận mà không tránh khỏi, nên trên 30 năm nay cuộc phá hoại thường thấy diễn ra luôn. Cuộc Nội-các thay đổi ngày 2 Mai vừa rồi, cũng tức là một việc trong cuộc phá hoại ấy. Vậy con đường tương-lai như hai đường nói trên, chúng ta rất mong về đường kiến thiết kia. Trái lại nếu cuộc phá hoại nầy mà thiếu cái năng lực cốt yếu đó, nói ngày trước thiên tư phe đảng mà sau nầy cũng phe đảng thiên tư; nói ngày trước ngăn dưới che trên, mà sau nầy cũng che trên ngăn dưới, cho đến tài chánh không mở mang mà nhân dân phụ đảm nặng nề, học hành không cải lương mà con em vẫn ngu dốt, thì cái tuồng «thay lớp người» kia đâu phải là hạnh phúc của phần đông nhân dân?

Dân chúng tôi thực không phải điên dại gì mà không mong sau nầy hơn trước, song vì tiền đồ chung trên cuộc sống còn mà vẽ ra hai đường như trên, mong chánh phủ rỏ chỗ xu hướng của lòng dân thế nào.

X. T. T.

Phạm nhân mãn hạn ở Banméthuột về

Gần đây những phạm nhân được tha ở đường trong giải về, đều phải đi bộ khúc đường Nhatrang—Tourane, vì khoảng đường xe lửa chưa thông. Qua khỏi 5 tỉnh phải đi hằng tháng mới về tới nhà.

Phạm nhân nhiều khi thiệt là khổ, lên đèo xuống động, dãi nắng dầm mưa, vì thế nên có người phải mang bệnh. Trong khoảng tháng Février 1932, có một người quê ở Hà-tịnh cũng được tha, về đến Tourane vì khó nhọc quá mà thụ bịnh chết ngay ở đấy. Đối với người đã mãn tội, nhà có trách nhiệm nên lưu tâm.

Dân nguyện

VĂN - UYỂN

Tiết hạ

Thiều quang thấm thoắt chóng như tên.
Nắng hạ chờ đâu sẵn một bên.
Đồng cạn ủa vàng phai sắc cỏ,
Ao bùn ngào ngạt nực hơi sen.
Ngày dài kêu gió minh ve héo,
Đêm vắng trông mưa tiếng cóc rền.
Thương kẻ nhà nông cay đắng nhỉ!
Gần dài tát nước hãi pha rên

Tr. D.

Vịnh bức ảnh cảnh Đế - thiên và Đế thích

Khen ai khéo đặt máy văn minh,
Cảnh lạ thâu trong một bức hình.
Cỗ-sắt mấy tòa xây giữa núi,
Khách du và bác đứng trên gềnh.
Khen nghề kiến trúc tài vô hạn,
Ngắm vẻ phong quang thú hữu tình.
Sực thạnh riêng lòng thương chả Thổ,
Giang sơn nào dựng mấy công trình!

Từ giã chỗ cũ

Đến đây ai bảo đến rồi đi,
Từ-giã lưu đề mấy vận thi.
Tiều-biệt nui vì chơn lữ khách,
Tràng-lai hẹn với bước nam nhi.
Trăng soi tấm ảnh trông trong suốt,
Bụi khuất đường xe chạy chậm rì
Xuôi ngược đường đời ai đã trải!
Đông tây nam bắc nữa mà chi!

Băng-Hà

CHUYỆN ĐỜI

Tàu định tranh mấy hòn đảo của Pháp đã chiếm!

Mới rồi chánh phủ Pháp có xí được mấy hòn đảo cỏn con ở phía Nam Đông dương. Thế là từ đây trên bản đồ thuộc địa Pháp thấy có thêm một chấm đỏ nữa. Người Tàu nghe tin ấy, bèn đứng ra đánh địa phận, nào điều tra, nào kháng nghị làm ầm trời lên. Chuông mai nghe mà buồn cười, buồn cười cho đồng bào Tưởng-giới-Thạch sao mà giống bà con cậu Công-Tử ở cạnh làng Chuông mai quá!

Bình sinh Chuông-mai ít muốn nói xấu ai làm chi, nhưng chuyện đời ghép chuyện lạ kỳ, buộc Chuông mai phải nói.

Cậu Công-Tử nầy ở cạnh làng Chuông-mai, cơ nghiệp điền sản ông cha để lại nghiễm nhiên một nhà giàu to chó phải chơi đâu. Song người nhà cậu không lo làm ăn, không biết học hành, cứ rủ nhau đi rượu chè cờ bạc, phần thì bán cho kẻ khác, phần thì ngu dốt, bị nhà buôn khách đồ dụ chiếm đoạt hết cả điền sản gia tư, cho đến cái nhà thờ cũng cầm luôn, hiện cậu chỉ ở đậu một cái chòi nhỏ nhỏ trong vạc vườn của chú khách giàu kia. Vậy mà bữa nọ có con mang ai săn chạy ngang kề vườn cậu, người bên xóm đập được, cậu cùng mấy đứa ở lót tót ra dành, lấy lẽ rằng con mang nọ chạy qua địa phận đất ông bà cậu; cậu dở khế rách dân đời tổ huột ra lại kia ra làm chứng, làm cho ai nay cũng cười rộ lên.

Chuyện người Tàu dành mấy hòn đảo kia, có khác chuyện cậu Công-tử nầy đâu!

Không kể các phụ đản, các cửa biển, đã dâng cho các nước ngoài, mà mang cái nạn «khách mạnh hiếp chủ», chỉ nói miền đông bắc Mãn châu, tỉnh thổ lâu ngày núi bạc rừng vàng biết bao, cũng bỗng nhiên hai tay dâng cho người Nhật tự do làm gì thì làm, không thèm nói tới. Nay nghe chánh phủ Pháp xí được mấy hòn đảo, chính người Tàu đã nói đảo ấy không có nước uống, nên không ở được, thì có quí báu gì đâu. Vậy mà họ trở lại dành xé, lại vu rằng chánh phủ Pháp phạm điều ước, thông đồng với người Nhật xâm chiếm v. v.

Tuy vậy, họ dành cũng phải, vì người ở đảo ngoại biển, hay hà hiếp người đời được. Chính người Nhật cũng 3 hòn đảo mà nay cường thạnh thế nào! Biết đâu mấy hòn đảo nhỏ nhỏ mà chánh phủ Pháp chiếm được đây, ngày sau không làm ngạy đến họ!

Chuông-Mai

HUNG-GIA-LỢI
Bắt chước Đức

Budapest, 3 Aout. — Theo báo «*Pester Lloyd*», chính phủ Hung đương soạn một đạo luật cấm để theo như kiểu của Đức. Tổng trưởng hình bộ đã thảo xong, sẽ đưa lên Nội các xét lại.

Nhơn vấn đề nầy, người ta nói ở Hung có 11 000 người bị bịnh tinh thần làm cho chính phủ mỗi năm tốn mất độ 7 triệu peugos.

HUÊ KỲ
THỢ MỎ XUNG ĐỘT VỚI CẢNH BINH

Browusville (Pensylvanie), 2 Aout. Trong các cuộc xung đột giữa cảnh binh và thợ mỏ có: 1 người chết (thợ) 9 người bị thương có súng lục, 5 người bị hơi độc, nhiều người bị thương vì đá ném.

Thợ yêu cầu các chủ mỏ thừa nhận Huê-kỳ lao động hội.

Tình hình nghiêm trọng.

TRẢ LỜI

Ông Trần-văn Xuân Lao - kay

Ông muốn gởi thơ cho ông Viện trưởng viện Dân biểu Trung kỳ ở Huế, thì cứ gởi thẳng cho ông ấy, bản báo xin miễn đăng.

Cô F. Văn Võ Văn Bentre

Cô muốn biết cách học «Thế giới ngữ» thì viết thơ hỏi ông Huỳnh bá Dưỡng Commis P. T. T. ở Vinh.

T. D.

VẤN-ĐỀ CẢI-CÁCH GIÁO DỤC Ở NƯỚC ÁO

Năm 1918, đế quốc Áo-Hung bị phân rẽ, nước Áo đứng riêng ra với 6 triệu dân, mà hết 2 triệu về phần kinh thành Viên-nơ (Vienne). Nói rõ như thế, cốt để tỏ rằng trong nước cọng hòa mới, kinh thành Viên-nơ chiếm một cái địa vị quan trọng.

Kỳ bầu cử nghị viên ngày 16 tháng 2 năm 1919, đảng xã hội được thắng số. Nhưng đảng ấy cũng cần phải hiệp tác với đảng bảo thủ mà tổ chức một nội các quốc gia hiệp nhứt.

Kỳ bầu cử nghị viên tháng 10 năm 1920, đảng bảo thủ lại thắng số, đảng xã hội phải ra ngoài chính phủ, mà nhà cải cách giáo dục, Otto Glockel, Tổng trưởng Học chính, phải thối vị, chưa kịp thi hành những điều cải cách quan yếu.

Từ đó, về vấn đề giáo dục, kinh thành Viên-nơ tân tiến với nước Áo bảo thủ không đồng ý với nhau, không hiệp tác với nhau được. Cứ thi hành đạo luật cũ của đế quốc năm 1869.

May sao chính phủ bảo thủ lại ra một đạo luật cho các địa phương tự trị được quyền tạm sửa đổi chế độ giáo dục của mình. Nhờ thế mà kinh thành Viên-nơ — đã thành một địa phương tự trị — có thể thi hành một đôi điều cải cách giáo dục.

Chớ có nói là cải cách giáo dục nước Áo, chỉ là cải cách giáo dục kinh thành Viên-nơ mà thôi, mà lại còn trong cái phạm vi thế lực đảng xã hội trong địa phương ấy nữa.

* * *

Trận chiến tranh, những thảm trạng sau trận chiến tranh và thứ nhứt là nạn đói làm cho số học sinh ở Viên-nơ giảm mất 120.000, vì thế mà các học đường cũng rất hẹp lại, và số giáo viên cũng bớt đi. Nhơn cái nhịp đặc biệt ấy mà ông Otto Glockel đứng ra chủ trương một cuộc cải cách giáo dục triệt để: lập những cơ quan, cử những y sĩ để săn sóc một cách rất kỹ lưỡng đứa trẻ từ khi còn ở trong bụng mẹ, sắp đặt cuộc nghỉ hè ở các nơi trong thôn quê, lập những nhà chơi, nhà tắm, nhà nghỉ v. v.. cho học sinh...

Về việc học thì lập ra những vườn trẻ con (*Kindergarten*); ở Viên-nơ có 180 cái vườn như thế và cả thảy 256 lớp học, mỗi lớp không quá số 30 học sinh.

Cách dạy cũng cải cách rất sâu: qui luật rất rộng rãi, chương trình căn cứ trên sự lao động, trên cái đời của trẻ con và trên hoàn cảnh.

Ngoài ra cha mẹ học sinh cùng các giáo viên cũng lập hội để giúp vào việc cải cách. Những hội nầy có hàng mấy vạn hội viên; mỗi năm nhóm hội hàng mấy nghìn lần.

Cha mẹ học sinh dự vào việc giáo dục, giáo dục căn cứ trên cái đời thực-tế, ấy là hai điều đặc sắc trong việc cải cách giáo dục ở Viên-nơ.

* * *

Trước cuộc bầu cử nghị viên năm 1927, việc giáo dục lại cải cách khác.

Trong lúc trong thành phố gần có những «trường trung đẳng công cọng» (écoles moyennes communes) để thiệt hành chế độ giáo dục không phân biệt giai cấp, thì ngày 2 tháng 8 năm 1927, có sự hòa giải (compromis) phân biệt lại trường qui tộc với trường bình dân. Nên biết rằng năm 1920, 250 000 lao động ở Viên-nơ cũng đã phải một lần làm biểu tình mà đánh đổ một cái chương trình của phái tôn giáo xã hội muốn ngăn trở con đường tiến hóa trong việc giáo dục.

Cuộc cách mạng tháng bảy năm 1927 làm cho các đảng nghịch nhau trở lại thỏa thuận nhau mà sửa đổi lại chế độ ở Viên-nơ: ấy là nguyên do sự hòa giải kia.

Việc giáo dục từ đó trở đi lại theo cái nền nếp cả trước xa kia, nghĩa là chỉ trường sơ học là chung cho các giai cấp xã hội mà thôi, còn trường trung học là dành riêng cho phái bảo thủ; vào những trường ấy phải thi hạch, phải trả tiền...

Phái Glockel bị mất địa vị đã chiếm được trong trường trung học ở Viên-nơ, liền lui về trường cũ của phái qui tộc (trường cao đẳng tiểu học) Ở những trường nầy, dạy văn hóa mới theo các nguyên tắc và phương pháp dùng ở các trường sơ học.

Thế là «trường trung đẳng công cọng» mà các nhà cải cách ở Viên-nơ mơ ước trước kia, phải nhường chỗ cho hai trường trái hẳn nhau: «một trường thì nhằm vào sự thống trị của phái tư bản; một trường thì lo giáo dục những phần tử vô sản; trường trước đè trên trường sau.

N. S. lược dịch

Lời người dịch. — Bất kỳ trong nước nào, giáo dục cũng là cái phản ảnh của các sự thực về kinh tế, xã hội và chính trị. Nói gì thì nói, chớ giáo dục hiện nay chưa phải là hoàn toàn giúp vào sự tiến hóa của loài người, mà chỉ là một cái lợi khí của giai cấp đã lập nên nó. Việc cải cách giáo dục ở Áo nói trên kia là một cái chứng cớ rất rõ ràng đó.

ẤN ĐỘ
TỜ TUYÊN CÁO CỦA ÔNG GANDHI

Ahmedabad, 31 juillet—Trước khi bắt đầu cuộc vận động bất tuân phép luật ông Gandhi có bài tuyên cáo với quốc dân Anh. Đại ý ông nói: «*Muốn cho Ấn-độ được hòa bình, mà cai trị bằng những cái dụ thì không bao giờ được, phải tín nhiệm nơi Hội nghị quốc dân Ấn-độ kia. Tôi là bạn của quốc dân Anh. Trong anh em nhiều người xem tôi như người cừu địch, nhưng tôi chắc rằng một ngày kia những người ấy họ sẽ mở mắt ra mà biết lời tôi nói trên kia là thật*».

VẬN - ĐỘNG TẨY - CHAY HÀNG HÓA ANH

Bombay, 31 Juillet — Ngày mai, 32 đồ đệ của ông Gandhi, trong hết phân nửa là đàn bà, sẽ khởi hành đến các làng Gojarat cổ động dùng ròng chè (thé) và tơ vải của Ấn-độ, mục đích để làm cho chính phủ tuất lợi về việc buôn rượu, và làm cho tơ lụa Lancashire (Anh) bị ế. Cuộc vận động không đóng thuế hoãn lại đến cuối năm, trước mùa gặt.

Những người đàn bà, đồ đệ của ông Gandhi, làm việc rất hăng: muốn tẩy chay nhà trữ tơ lụa Lancashire. Chính phủ thêm cảnh binh để chực đàn áp một cuộc rối loạn có thể xảy ra.

ÔNG GANDHI BỊ BẮT

Ahmedabad, 2 Aout — Hai ông bà Gandhi và 32 đồ đệ đã bị bắt giam ở nhà lao Pouna và sẽ bị đưa ra trước tòa án trong ngày hôm nay. Tất cả các nhà hàng ở Bombay đều đóng cửa.

CUỘC BIẾN ĐỘNG Ở PHÍA TÂY - BẮC

Jimla, 3 Aout — Có tin rằng cuộc biến động ở biên giới Tây-Bắc có mòi yên được.

Bombay, 3 Aout — Chính phủ đã dùng hết cách đàn áp bằng võ lực, cho đến máy bay ném bom nữa, mà quân khởi nghịch cũng không chịu nạp những tay chủ động.

Lại vấn-đề nước mắm ở miền Bắc Trung-kỳ

THANH-HÓA.— Ngày 25-7, quan phủ Tĩnh-gia có về đình làng Du-xuyên hiểu dụ cho dân chúng nghe về vấn đề nước mắm cùng chương trình Granval, và nên cải cách nầy nọ (như đóng nút chai phòng gian lận v. v.). Sáng ngày 27, dân ở 9 làng duyên hải về phủ ấy có đưa đơn yêu xin mấy điều, đại ý họ lấy cớ rằng nghề nước mắm bọ xưa nay là nghề cá nhân, về cách chứa và chở thì dùng chum, thuyền, thùng, nay đóng chai thì các vật kia phải bỏ, thiệt hại không ít, và giá đã cao lên thì ít người tiêu thụ, tất là ế ẩm, xin cho phép làm nghề như cũ. Còn nói gian lận thì nghề gì cũng vậy, ai gian lận thì xin quan trên trừng phạt v. v.

Đơn nầy có 94 người dân ký tên.

Rỏ chuyện

VIỆC TRONG NƯỚC

HUẾ

Cuộc diễn thuyết

Số báo trước T. D. có thuật sơ qua cuộc diễn thuyết do ông Baffet chủ trường Gia long ở Hanoi, diễn tại hội Quảng-trị. Thính giả đông, có các quan Tây Nam. Ông nói nhiều điều có ích về giáo dục, được công chúng hoan nghinh. Bữa 6 Aout ông lại vào diễn tại nhà hát Vinh-Lạc ở Tourane cũng được công chúng hoan nghinh. Ngày 7 Aout ông từ giã Huế trở về Bắc. Đi ngang qua Vinh và Thanh-hóa ông cũng có diễn.

P. V.

Xe ô tô cán thầy chùa

Chiều ngày 4-8-33, lúc 4 giờ, xe ông Tôn-thất-Tùng ở đường Nam-giao đi xuống, loáng quáng thế nào cán nhằm ông thầy chùa Thiên Hương thương tích nặng, chở vào nhà thương thì chết. Ông thầy tên là khóa Mui, 45 tuổi.

Lỗi ấy tại ai?

Thấy

Tội cho cái kiếp đã nghèo lại đau

Hồi 7 giờ sáng ngày 27-7-33, có một người bệnh tên là Vương-Xu, ở làng Mục-dích, tổng Sư-lỗ, đau sốt rét, kiết lỵ và ho, định đi lên nhà thương bổ thí; lần mò gần trót một ngày đường mới tới nhà khám bệnh, vào xin giấy nằm, nhưng không được, quan thầy thuốc chỉ cho thuốc uống thôi. Đã ba ngày đến nằn nỉ, quan thầy thuốc nói: «Không được! kinh tế quẫn bách, nhà thương không dung nhiều kẻ bần cùng», làm người kia phải thất vọng.

Nghe nói gần đây nhiều người đau nặng, dầu nghèo cũng phải chạy cho có 4$ để vào nằm hạng trả tiền. Hết số tiền ấy, sẽ xin quan thầy thuốc cho giấy qua nằm hạng bổ thí. Có thật vậy không? quả vậy thì tội nghiệp cho dân nghèo lắm!

Biết chuyện

VINH

Về câu chuyện bán đất Quan-Phòng

Báo Tiếng-Dân số 605, ra ngày 26 Juillet 1933 có đăng bài của người Dân Vinh về «Câu chuyện bán đất Quan phòng», trong có một đoạn nói chủ hiệu Vĩnh-hưng-Tường muốn tạo đất đô làm phố cho thuê...

Nay được thơ hiệu ấy nói mấy năm trước có mua nhiều đất giá rất cao để làm nhà, còn năm nay thì kinh tế khó khăn, nên hiệu để tiền mở mang buôn bán, mấy kỳ hội đồng bán đất giá rẻ mà không mua bao giờ.

T. D.

NGHỆ AN

Lời than phiền của thân nhân tù ở Cầu giát

Tù ở các nơi nhà nước vẫn cho phép viết thơ từ về cho cha mẹ, hoặc khi có thân nhân đến thăm viếng, quan trên cũng sẵn lòng cho phép. Chẳng hiểu sao ở Cầu-giát (Quỳnh-lưu) lại có kỷ luật quá nghiêm: Thơ từ không bao giờ được viết mà thân nhân cũng không được phép thăm nom, nên nhiều người phàn nàn.

Dân nguyện

HÀ-TĨNH

Hiện trạng các trường Dự bị

Bắt đầu năm 1933, các trường Dự bị làng tổng không cung cấp bút chì, mực, phấn, nên nhiều ông giáo phải rán giẹp đầu đến kỳ nghỉ nắng. Học hết năm học trò không có phần thưởng, nên xem bộ lãnh đạm lắm.

(Xem bài trang 2 cột 6)

https://tieulun.hopto.org

ANNAM LỊCH SỰ

HÃY NÊN HÚT THUỐC LÁ JOB

Về vấn-đề bảo cử Dân biểu

Tờ thông tư của Bộ Lại ngày 30 tháng 5 nhuận năm Bảo Đại thứ 8 (22 Juillet 1933) cho các quan Tỉnh, phủ, đạo *Về thể lệ tạm thời và đặc biệt chiếu theo điều thứ 5 tiết cuối cùng trong Dụ số 45 ngày 3 Juillet 1933*

Chỉ năm nay theo trường hợp đặc biệt và trái với thể lệ trong Nghị định số 1, những cách thức bảo cử định theo kỳ hạn sau này:

1. — Làm danh sách bảo cử cho đến ngày 5 Août (xem điều thứ 5 thứ 6 trong Dụ số 45, điều thứ 1 trong nghị định chiết nghĩ về các cách bảo cử chiếu theo điều thứ 18 trong Dụ ấy).

2. — Yết thị những danh sách từ ngày 5 đến 15 Août dĩ lệ (xem điều thứ 8 trong nghị định bản bộ).

3. — Trích yết những danh sách ấy ở các làng từ 5 đến 15 Août. (xem điều thứ 8 trong nghị định bản bộ).

4. — Kỳ hạn cuối cùng đưa đơn xin trước tên vào danh sách bảo cử và truất tên không được bảo cử đến ngày 15 Août dĩ lệ (xem điều thứ 7 trong nghị định bản bộ).

5. — Kỳ hạn các quan tỉnh thương đồng qui trú sứ mà xét định mấy cái đơn ấy đến 20 Août dĩ lệ (xem điều thứ 9 trong nghị định bản bộ, và điều thứ 14 tiết đầu trong Dụ số 45).

6. — Kỳ hạn chống án những đơn ấy, gởi về bộ Lại đến ngày 30 Août dĩ lệ (xem điều thứ 10 trong nghị định bản bộ và điều thứ 14 trong Dụ số 45).

7. — Yết thị ngày bảo cử ở Viện Nhân dân Đại biểu kể từ ngày 30 Août sắp đi (xem điều thứ 14 trong nghị định bản bộ)

8. — Kỳ hạn cuối cùng để xin ứng cử đến ngày 10 Septembre dĩ lệ (xem điều thứ 12 trong nghị định bản bộ).

9. — Ngày bảo cử, ngày chủ nhật 17 Septembre (xem điều thứ 14 trong nghị định bản bộ).

10. — Ngày bảo cử lần thứ hai, nếu có cần phải một lần nữa, ngày chủ nhật 24 Septembre (xem điều thứ 20 trong nghị định bản bộ).

11. — Thẩm định những kiện cáo về khoản bảo cử do quan tỉnh thương đồng qui trú sứ mà xét thẩm đến ngày 1 Octobre dĩ lệ, và bộ Lại thương đồng quan Khâm sứ đại thần chung thẩm đến ngày 10 Octobre dĩ lệ (xem điều thứ 16 trong Dụ số 45).

12. — Những người được bảo cử do quan thượng thư bộ Lại thương đồng quan Khâm sứ đại thần rồi tâu lên Hoàng thượng chuẩn định, Nhật kỳ sẽ định sau.

13. — Triệu tập viện Dân biểu Nhật kỳ sẽ định sau.

Vậy quí tỉnh sẽ chiếu theo kỳ hạn trên ấy định chi tiết về công việc bảo cử năm nay mà thi hành.

Quyền nhận bộ-vụ
Quan Thị lang bộ Lại
Hà-xuân-Hải

Muốn phòng bệnh tật trong mùa nắng

Phải có luôn trong nhà một lọ

Dầu Linh-Bửu

của hiệu VĂN-HÒA

Dầu: 0$05 — 0$10 — 0$2[illegible]
Nước: 0$15 một ve

Muốn tóc mướt và mịn dùng

Brillantine Văn-Hoà

Muốn trẻ con khỏi rôm, sảy dùng

Phấn trẻ con

VĂN-HÒA

ĐÃ RA THÊM:

Crème Văn-Hòa
Dầu Sinh-phát

Tờ phiến về việc tỉnh giảm các lễ tế

Huế, ngày 26 tháng 5 nhuận năm Bảo-Đại 8.
(Le 18 Juillet 1933)

Lễ-Nghi Bộ thần đẳng kinh Tấu:

Về việc lễ tế tự là thuộc về quốc chánh, nghĩa thừa hành nên chước với thời nghi, xem trong sách sử đã bàn, thiệt lấy kinh thánh làm gốc, kinh Dịch nói: «Đông lân chi sát ngưu, bất như tây lân chi thược tế» (東隣之殺牛不如西隣之禴祭) nhà kia tuy giết trâu mà không bằng nhà này tế lễ bạc mà theo thời là hơn. Kinh thơ nói: «Thần vô thường hưởng, hưởng vu khắc thành (神無常享享于克誠) thần thánh không nhứt định hưởng chỗ nào, hễ chỗ nào có lòng thành thời hưởng mà thôi». Đức Khổng-tử có câu: «Đế tự ký quán dĩ vãng, ngô bất dục quang chi hĩ (禘自既灌以往吾不欲觀之矣) lễ dâu lớn mà thành kính đã phai lạt rồi, thời ngài cũng không muốn coi nữa.

Coi như các lời nói trên, thời tế tự lấy sự thành kính làm chủ, không phải qui vì sanh phẩm, mà xưa nay dùng sanh phẩm để mà cúng tế, là dùng theo nghĩa sự tử như sự sanh, sự vong như sự tồn (事死如事生事亡如事存) thờ người quá vãng cũng như người ở đời vậy, ấy là ý trung hậu chất phát của người đời xưa.

Hiện bây giờ khoa học mở mang, nhơn trí văn minh, ai cũng biết phần linh hồn không phải như phần xác thịt, bực Thần Thánh và vong linh kẻ quá vãng chỉ biết cảm lòng chí kính, chí tôn, chí thành của người khẩn cầu cái oai linh và nhớ tới công nghiệp vĩ đại của các ngài mà thôi.

Nên chi bên Âu châu, lễ cúng tế các nhà Thờ, chỉ cốt hoa đèn đẹp đẽ và tự khí trần thiết trang hoàng rực rỡ, chớ không dùng sanh phẩm minh y bao giờ, còn khi ngày kỵ lạp đến chỗ phần mộ thời không cúng tế dâng lễ sanh phẩm hào soạn gì, lấy lòng thành kính, chỉ một chùm hoa cũng đủ nghĩa «hữu thành tất hữu thần».

Vậy sự tế tự ở nước mình mà còn dùng sanh phẩm thời hóa ra phiền phức trùng điệp, đã khó được tinh tấn mà chẳng hợp thời nghi.

Nay Bộ chúng tôi xin hễ gặp lễ tế tự thời chỉ dâng những hương đăng trầm trà hoa quả, còn như sanh phẩm minh chỉ thời xin tỉnh giảm. Như vậy thời số bạc ngân sách mỗi năm trích về đồn lễ được thừa nhiều, sẽ xin phép thêm vào số bạc công, để tu bổ tự khí, lăng miếu, vì lăng miếu đã lâu năm, không đủ tiền mà tu bổ, làm chỗ ngó ra hư nát nhiều, lại cũng nên trong điểm mấy chỗ thắng cảnh ở Đế đô, như chùa Thiên mụ, điện Hòn chén và lập Ba v.đu hai bên Phu-văn-lâu và Lương-tạ-đình, để cho thêm quan nhả.

Bộ chúng tôi cứu lại Triều bạ ngày 11 tháng 4 năm Khải định thứ 2, Đức Hoàng Tôn Tuyên Hoàng để cũng đã có lời Sắc rằng:

1°) Ta thường thấy sanh từ bảo soạn dâng tiếng các miếu điện chưa được chỉnh khiết, lễ số đông như hư ứng, tuy nhiều cũng chẳng làm gì, và chẳng lễ phẩm qui tinh chẳng qui nhiều, ngọn rau cũng có thể dâng lên Vương, Công, dâng lên Thần linh, cốt có lòng kính thành là được, nghĩ nên châm chước cho được thỏa đáng, khâm thử.

2°) — Những khi mành trần tự các miếu điện, như gối chiếu ghế đẳng, long sàng bửu thấp nên tu bổ cho tử tế, cho được long trọng và tráng quan chiêm, khâm thử.

3°) — Đàng Xã-tắt miếu Văn-thánh mỗi năm hai lễ tế Xuân, Thu, tưởng nên chước giảm bớt một lễ và các lễ cúng Thổ công ở các sở cũng nên tỉnh giảm, lấy số bạc thặng đó gia vào các tiết lễ Tôn Miếu, vì rằng tế lễ càng ngày càng nhiều, mà số bạc thời nhất định, không trừ nghĩ trước, thời lấy gì mà chi cho đủ. Còn như tiền bạc các vị Phi, Tần các Triều trước, đồng niên chỉ cấp cho các giám thì chỉ có một hai đồng, thiệt là nhỏ mọn, mà bọn ấy lấm tấn hư ứng, hoặc đem về tư tiêu, lãng phí của công vô ích vậy các vị Phi, Tần mỗi Triều, tưởng năm nên hợp tế một lần là phải, khâm thử.

(Còn nữa)

Nay phụng cẩn tấu
Thần: Thái-văn-Toản
Hường-Đề
Nguyễn-Hâm

Phụng Châu Phê:
Chuẩn y cho thi hành ngay.
Khâm thử.

Báo mới

Bản báo vừa mới nhận được số 1 của tạp chí Hậu giang ở Cần nhiêm (Cần thơ) do ông Nguyễn hữu Dân làm chủ nhiệm.

Xin có lời chào mừng bạn đồng nghiệp.

T. D.

Các học-sinh và phụ-huynh học-sinh nên xem những điều sau này:

Trường GIA-LONG 13 M. G. BAILET quản đốc có phép mở đủ các ban Tiểu học, Cao-đẳng Tiểu-học và Trung-học, dạy đủ các lớp từ lớp đồng ấu đến lớp thi Tú-tài.

Có chân trong Hội-đồng Tư-Vấn Học-chinh Đông-Pháp.

Vì có công trong việc học nên năm 1931 đã được bằng khen của Chính-phủ Đại-Pháp.

Là trường có đủ thế lực vững vàng, từng trải đã bốn năm nay.

Là trường tư tốt nhất, đứng đắn nhất và to nhất Hanoi.

Là trường có học sinh thi đỗ nhiều nhất. Kỳ thi Tú-tài vừa rồi trong mười hai người đi thi, 6 người được vào vấn đáp, 1 người đỗ hẳn .bình hạng).

Ở các lớp học thì có trật tự như các trường công. Ai cũng biết rằng bao nhiêu các giáo sư tốt nhất (không kể các giáo sư ngạch nhà nước) đều về cả trường GIA-LONG

Vì kinh-tế khủng hoảng, nhà trường muốn bớt để học sinh một phần tiền học, nên định học phí năm sau này:

Năm thứ nhất:	4p 00 một tháng chứ không phải	4p.50	
Năm thứ nhì:	5p 00	—	5p 50
Năm thứ ba:	6p 00	—	6p.50
Năm thứ tư:	7p 00	—	7p.50

BAN TÚ TÀI: từ 8p.00 đến 10p.00 chứ không phải 12p.00

Trong các lớp Cao-đẳng Tiểu-học có dạy thêm cả tiếng Anglais: học không mất tiền.

Tiền ăn ở của lưu học sinh chỉ có mười đồng một tháng.

Ngày thứ hai 11 Septembre sẽ khai giảng (tiền học tính nửa tháng).

Ai muốn biết thể-lệ xin viết thư lại trường Gia-Long 25 Julien Blanc Hanoi, nhà trường sẽ gửi biếu ngay một quyển điều-lệ có tranh ảnh.

Hỏi các phụ-huynh học-sinh

Từ khi người Pháp sang gieo giống hạt văn minh ở xứ này thì các Ngài hiểu ngay nền Âu-học là cần, nên kẻ gởi con sang Pháp, người tìm trường cho con học, mục đích mong sao cho con em chóng được thành tài. Song cũng nhiều người bất mãn, vì gởi con đi xa có nhiều điều bất tiện mà tìm nơi học đúng đắn nhiều nỗi khó khăn, nên ông LEURET, cử-nhân khoa văn-chương triết-học, nguyên chánh sở Côn-tế Toàn-quyền Đông Pháp, khi đi diễn-thuyết ở các tỉnh trong Nam ngoài Bắc còn nhớ lời yêu cầu của các Ngài mà ngày nay đã mở một trường rất to ở Hanoi để đem cái tài giáo hóa trong khoảng hơn hai mươi năm giời bên Pháp mà đào luyện cho con em Việt-Nam. Trường này tức là Lycœum libre HỒNG-BÀNG tuy mới mở mà niên học mới rồi đã có non hai nghìn học-sinh: nào Tàu, nào Nhật, nào Tây, Ai-lao, Cao-mên, Xiêm-la, Ấn-độ, Trung, Nam, Bắc, ba kỳ tới học, kẻ thi bằng tây, người thi bằng bản xứ. Số học-sinh đông như thế là vì từ trước đến giờ mới có trường tư thục này được phép mở đến ban Tú-tài và giạy đi đủ các kỳ thi, mà quy mô kỷ luật theo như các trường có tiếng bên Pháp.

Trường ở giữa Hanoi, trông ra ba mặt phố (Jules Ferry, Cathédrale, Lambiot) trong một khu đất rộng hơn một vạn thước vuông có sân chơi mát mẻ, cây cối um tùm, có chỗ cho lưu học sinh ăn ở ngay trong trường, tiền ăn học không tính đắt.

N. B. — Ai muốn có cuốn điều-lệ có tranh ảnh thì viết thơ, đề:

Monsieur le Directeur du Lycœum libre HỒNG-BÀNG -:- HANOI

Niên học 1933 34 sẽ bắt đầu vào ngày 1er Septembre hồi 7 giờ sáng

Lớp nghỉ hè bắt đầu từ 26 Juin đến 26 Août 1933

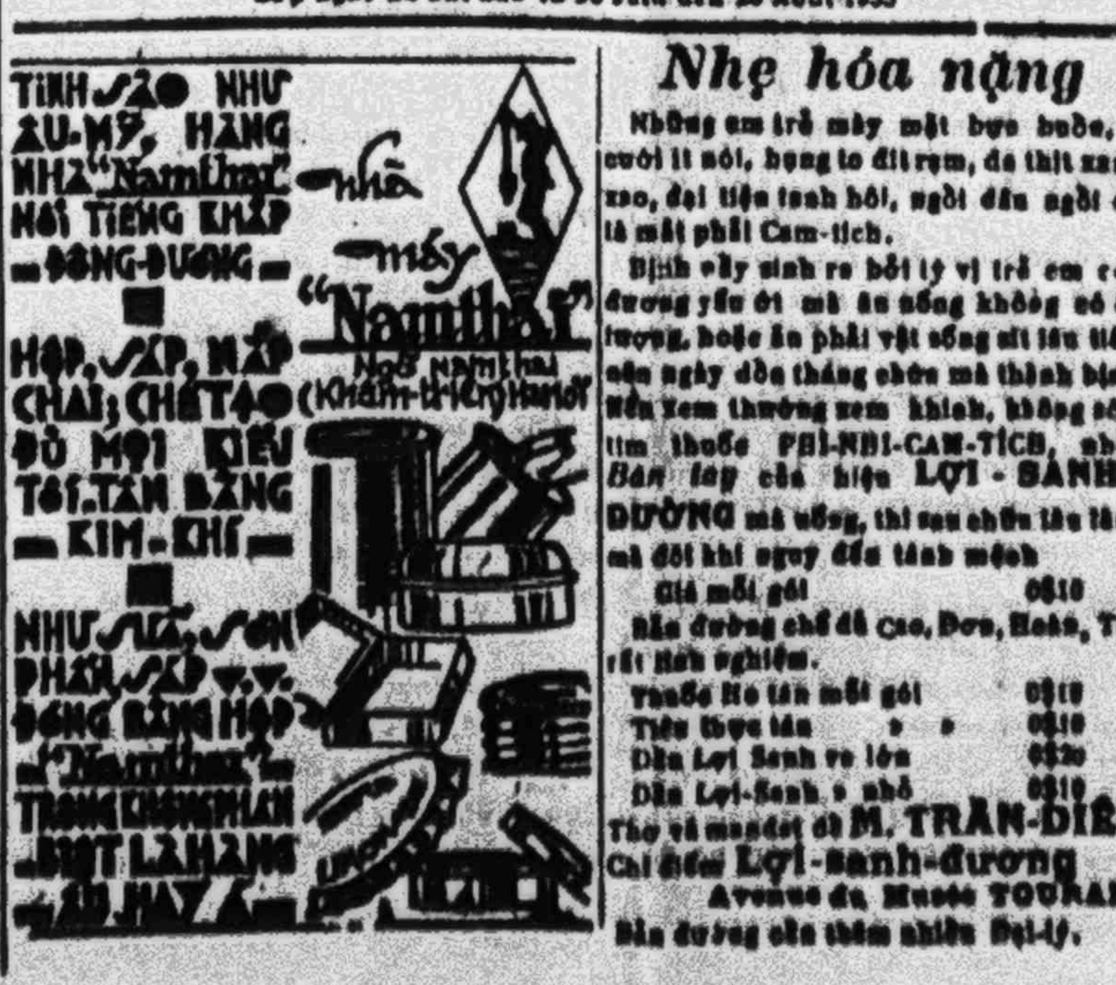

Nhẹ hóa nặng

Những em trẻ mày mặt bựu bưởu, ít cười ít nói, bụng to đít rạm, da thịt xanh xao, đại tiện tanh hôi, ngồi đâu ngồi đó là mắt phải Cam-tích.

Bịnh vậy sinh ra bởi tỳ vị trẻ em còn đương yếu ớt mà ăn uống không có độ lượng, hoặc ăn phải vật sống sít tiêu tiêu nên ngày dồn tháng chứa mà thành bịnh. Nếu xem thường xem khinh, không sớm tìm thuốc PHÌ-NHI-CAM-TÍCH, nhãn Bàn tay của hiệu LỢI-SANH-ĐƯỜNG mà uống, thì sau chữa lâu tánh mà đôi khi nguy đến tánh mạng

Giá mỗi gói	0$10

Bán đường chỗ đủ Cao, Đơn, Hoàn, Tán rất linh nghiệm.

Thuốc Ho tán mỗi gói	0$10
Tiêu thực tán » »	0$10
Dầu Lợi Sanh ve lớn	0$20
Dầu Lợi-Sanh » nhỏ	0$10

Thơ và mandat đề M. TRẦN-DIỆU
Chủ tiệm Lợi-sanh-đường
Avenue du Musée TOURANE
Bản đường cần thêm nhiều Đại-lý.

Sách tặng

Bản báo có nhận được hai quyển sách dưới này:

1°) *Pháp giao nhà phật* của ông Đoàn-trung-Còn — Sai-gon; giá bán 0$70.

2°) *Nam ngữ chinh tả tự vị* của ông Nguyễn-duyên Niên — Hanoi; giá bán 0$40.

Vậy có lời cảm ơn các nhà gởi tặng và giới thiệu cùng độc giả.

T. D.

HOTEL D'ANNAM (Quinhon)

Phòng ngủ sạch sẽ, ăn uống tinh khiết và vừa ý, có garage để xe.

PHAN THANH-KHUYẾN
Quảng-lý

Tam-xà hổ-cốt cao

Mỗi lọ 1$50 Nửa lá 7$50

Chuyên trị PHONG-THẤP, TÊ, BẠI, bán tại hiệu SINH-HUY VINH xưa nay là thứ cao chính hiệu, nổi tiếng khắp cõi Đông-Pháp, đã được xã-hội tin dùng và khen ngợi. Xin xem qua những bức chứng-thư sẽ lần lượt đăng theo sau:

Pontiou le 26-6-1933
Monsieur NGUYỄN-TỰ dit SINH-HUY

Tôi có lời vì kính chúc ngài và gia quyến ngài được an hảo vạn sự như ý tôi có lòng mừng.

Sau này tôi xin ngài làm ơn gởi lần cho nữa 6 lọ cao TAM-XÀ HỔ-CỐT. Trước tôi có cậy VĨNH-HƯNG-TƯỜNG lấy cao của ngài dùng đã hết rồi mà rất là linh-nghiệm. Nếu ngài có lòng chiếu cố thì xin ngài gởi bằng cách lãnh hóa giao ngân và gởi facture lên trước cho tôi biết mà đi nhận.

Sau này ngài hễ cho hai lọng cảm tạ [illegible] chính hiệu tiện thể, cảm ơn ngài xin ngài đừng ngại ai tất cả.

adresse NGUYỄN-QUANG-THIỀU
cai tâcheron
à Mine PHONTIOU
(Copie conforme)

Thơ mình tạ Nhân - tạo - huyết *đăng ở trương tư*

CHO KHỎI TIỀN MẤT TẬT MANG

Chúng tôi sẽ trả tiền lại cho người nào mua khi dùng 3 phương thuốc này mà không lành.

1°) THUỐC TRỊ VÀ PHÒNG HO LAO (tuberculose pulmonaire); Ho ra huyết, ra đàm; ho kinh niên; chữa cả bịnh bronchite và pottrinaire rất thần hiệu. Thuốc dùng hết hơi khói vào phổi mà có độc lành; a) Nhuận phế chỉ khái. b) Sát trùng lao (bacilles de Koch), c) Chỉ huyết hóa đàm.

Mỗi hộp lớ 3p00, hộp nhỏ 1p00

Chúng tôi có đăng mấy bức thơ cảm tạ của M. PHAN-ĐỨC-THÀNH ở Linh-cảm (Hà-tịnh), M. TRẦN-KHƯƠNG phủ Diễn-châu (Nghệ-an) và nhiều bức khác.

3°) THUỐC TRỪ TUYỆT BẠCH THỐN TRÙNG SÁN XƠ-MÍT (tænia); Tinh thuốc ăn hóa và dễ dùng, trục mạnh cho trùng ra mau. Xem thơ cảm tạ đăng báo Tiếng-dân. Mỗi hộp giá 0p60. 2 hộp một cả đành.

Mandat và thơ đề cho:

M. Nguyễn-trung-Thâm
Quảng xá Đồng hới

Tin mừng

Một người bạn của mấy ông thợ giầy

Muốn cho công nghệ của mấy nhà thợ giầy được mau tấn tới và phát đạt, lại khỏi sự mua bán khó khăn, M. Nguyễn-văn-Lễ là người bạn của mấy ông, nay làm đại-lý cho mấy hãng bên Pháp chuyên bán đủ các thứ đồ về nghề làm giầy dép như: Da mũ, da đế, da lót, giầy mỏng đủ màu, đinh, gai, chỉ, khóa, cả thứ; giá rất rẻ, đáng cho mấy nhà thợ giầy tin cậy, các ông ở xa nên mau mau biên thơ về hỏi và xin échantillons.

NGUYỄN-VĂN-LỄ
N° 104 Rue d'Espagne - SAIGON

GẶP THỜI ĐÓ CHĂNG?

Ai đi một vòng từ Nam ra Bắc hoặc từ Bắc vào Nam thời đều trông thấy rõ ràng rằng dầu Khuynh-Diệp nơi nào bán cũng hết sức chạy và mọi người đều hết sức tin dùng. Tới đâu cũng nghe thiên hạ tâng tụng công hiệu dầu Khuynh-Diệp, lại còn thấy nhiều người bôi Khuynh-Diệp nơi thuốc lá hút, vậy Khuynh-Diệp quanh giường mà nằm. Thấy vậy ai cũng cho rằng hiệu Viễn-Đệ gặp thời.

Tại hiệu Khuynh Diệp nấu dầu không nghỉ, ra dầu không ngớt, người làm việc càng ngày càng thêm đông mà dầu chỉ vừa bán chớ không hề dư thừa. Rồi đây hiệu Khuynh-Diệp còn phải dùng thêm hai sở nấu dầu mới đủ. Thấy vậy ai cũng cho rằng hiệu Viễn-Đệ gặp thời.

Dầu Khuynh-Diệp đã được sở Phân-Chất của nhà nước công nhận là dầu thật tốt, mà đi dự cuộc Đấu-xảo nào tại xứ ta hay ở Pháp cũng được phần thưởng lớn. Kể cả Kim-khánh, Long-tinh, Mề-đay, Bằng-cấp, Khuynh-Diệp đã được 18 món toàn là thứ đặc biệt. Thấy vậy ai cũng cho rằng hiệu Viễn-Đệ gặp thời.

Nhưng có thời có tiết chi đâu! Khuynh-Diệp mà được cái tiếng của Khuynh Diệp, cái sức của Khuynh-Diệp, chính vì Khuynh-Diệp khi nào nấu cũng đúng đắn, bán cũng hẳn hoi, mà hiệu Viễn-Đệ đã có kinh nghiệm nhiều năm về nghề nấu dầu, bán dầu, mới có thể nấu đúng đắn, bán hẳn hoi được.

THỜI của hiệu Viễn-Đệ chính nằm chỗ đó.

THAM-THIÊN-ĐƯỜNG DƯỢC-PHÒNG

trước ở Bd. chavassieux n° 100
nay sang qua nhà số 28-30-32
RUE FON-TCHÉOU
HAIPHONG

Ai giao thiệp xin do
Rue FOU-TCHÉOU N° 28-30-32

THAM-THIÊN-ĐƯỜNG
cẩn bạch

LẬP CHỈ PHÁT LÃNH TÁN P. D. Đ.

CHUYÊN TRỊ:
Nhức đầu,
Sổ mũi,
Nóng lạnh,
Cảm mạo,
đau răng,
đau xương,
đau lưng, v. v..

立止發冷散

Giá mỗi bao có ba gói nhỏ: 0$10

Có bán tại các nhà bán thuốc tây, nam, bắc, khắp xứ Trung-kỳ

TẠI LÀM SAO NGƯỜI TA GỌI LÀ SAVON 72 PHẦN DẦU

Có người viết thơ hỏi chúng tôi nghĩa chữ 72 phần dầu để trong savon Việt Nam mà nhiều savon khác không để.

Số là savon lấy dầu và tách nấu ra nếu nó ăn hết dầu và tách hai thứ cộng là 72 phần trăm, nước 28 phần 100 như đúng vậy thì nó thành ra một vật không giống dầu (vì đốt không cháy và không nhớt) và không chất tách vì nó không ăn tay khi giặt đồ, và không vàng đồ, mà lại [illegible] nó không [illegible] như tách.

Trong luật buộc người nấu savon không phép đề chữ 72% khi nào nấu không đủ số dầu, vì savon nhiều hãng có thể làm một trăm kilos dầu [illegible] thiệt tốt đúng 72% thì có 150 kilos savon sắp xuống còn savon xấu như là savon khách kêu là d'empatage có thể nấu từ 300 kilos cho đến 700 kilos savon, ấy tại vô nước và vật vô ích nhiều, như đất sét vân vân.

Bởi có ấy nên savon khách bán rẻ, savon khách nấu chừng 8 giờ [illegible] thì thành savon còn lộn dầu và tách chưa hóa ra savon thiệt mà ở trong savon ấy lại nước nhiều làm nên giặt đồ hao, cả tàu nhớt và teo lại, hư đồ, [illegible] mà lại trình nhớt là khác.

Còn savon épuré 72% phải nấu đến năm bảy ngày, lọc đi lọc lại [illegible] dầu và tách chưa thành ra thì lấy ra nấu lại nên savon Việt-Nam [illegible] Marseille là tại cách thức ấy. Và lại savon Việt-Nam tốt hơn là vì nhiều hãng đem savon Marseille lại đem thứ rẻ tiền, thứ savon ấy nấu dầu xấu và thêm nhiều vật liệu không ích vì vậy nên nhiều thứ savon Marseille đem qua không tốt bằng savon Việt-Nam là khác.

Nói về luật phạt không phép đề 72%, nếu đề 72% mà savon nấu không đúng thì phải bị phạt về (fraude), giả mạo Sở sơn đầm ở Giadinh đi Thuduc có [illegible] lấy savon Việt-Nam đã bán tại tiệm Thạnh-đức và thí nghiệm vì có chữ 72% nhưng mà savon Việt-Nam đúng theo cách thức nên không nói chi và trả tiền savon đã đem về thử.

Ấy vậy quí khách mua savon Việt-Nam về dùng đã mua đã rẻ, đồ thiệt, lại được giúp ích đồng-bào là khác.

https://tieulun.hopto.org

Sữa
NESTLÉ
HIỆU CON CHIM

SỨC KHOẺ CỦA TRẺ CON
NHIỀU CHẤT BỔ

Bao thầu cho Chính-phủ Pháp

Độc quyền bán cho các nhà thương, các nhà hộ-sinh và các nhà thương binh....v..v....

ở Trung-Kỳ, Bắc-Kỳ và Cao-Mên

đã từ lâu năm và cả năm 1933 nữa.

PHÁP

Phản đối Nội-các Daladier

Ba lê, 7 Avril. — Hội nghị quốc gia của các giáo viên thuộc đảng xã hội (90.000 hội viên) phản đối Nội các Daladier. Nhiều diễn giả công kích ông Daladier rất kịch liệt. Viên tổng thư ký đã khởi đứng giao thiệp với chính phủ và nghỉ việc nửa giờ đồng hồ trong ngày nghị viện nhóm lại. Một hội viện tuyên bố rằng: «Cuộc biểu tình ấy sẽ làm cho Nội các Daladier đổ».

Bãi-công ở Strasbourg

Strasbourg, 2 Aout. — Những người làm việc ở sở xe điện bãi công để tỏ tình với thợ làm nhà đã bãi công từ mấy tuần nay.

Strasbourg, 3 Aout. — Theo sau cuộc tổng bãi công, có n' lếu đám xung đột khá quan hệ. Nhiều xe hơi bị lật ngửa. Nhiều nhà hàng đóng cửa. Nhiều cảnh binh bị thương. Nhiều đảng viên cọng sản bị bắt.

Những số quốc trái trúng mà chưa ai lãnh

(Tiếp theo số báo 512)

Những số quốc trái trúng trong lần xổ thứ 39, 40, 41, 42 mà chưa thấy ai lãnh như dưới này:

Lần xổ thứ 41 (1er juin 1932)

4 số trúng 500$:

51.774 77.328 92.587 97.454

Những số sau này trúng 100$00:

913	33 671	56 139	82.078	103 162
918	33 818	58 318	82 728	103 351
4 900	35 654	58 401	82 730	103.768
7 143	37.481	59 919	84 319	106 200
7 474	39 764	60 622	85.156	107 169
8 459	42 311	61 725	85.855	107.383
8 708	42.854	63 147	86 244	108.498
9 338	42 951	63 351	87 243	109.366
9 509	44 128	63.728	87.371	109 698
9.693	44 281	64.395	87.723	111.769
10.255	44 494	65 406	88 958	114.777
11 426	44 890	65 423	91 212	115 464
11.904	45 639	69 299	91 269	115 529
13.774	48 162	70 186	92.927	115 765
16 071	48 831	75.870	93 013	116 368
16.237	48.830	76.205	93.372	116 427
17 920	49 066	77 130	93.437	116.503
19.123	49 732	78 428	94 773	116.866
21 408	52 141	78.491	95 757	117 842
24.830	52 354	80 677	95.883	117 948
25 345	52.644	80.685	96 369	120.178
29 511	52 998	80 767	97.379	121.173
29 512	53 015	80 992	98 479	121 609
30.973	54.138	81.698	98.640	121 973
33 447	55.580	81 918	99 625	123.047
33 609	55 987	81 989	99 796	

Lần xổ thứ 42 (1er septembre 1932)

4 số trúng 1.000$:

9 202 30 408 63.499 79.812

11 số trúng 500$:

1 705 3 211 8.159 21.640 32.942 59.949
68 931 77 655 85 472 87.199 119 091

Những số sau này trúng 100$:

2 393	44 102	68 087	82.517	102.913
3 617	45 581	68 445	82,537	103,338
3.782	45 683	68 816	82,782	103,554
4 712	46 507	68 850	82.880	103,906
4 730	46 599	69 003	82 967	104,671
6 026	47.010	69 320	83,210	106,080
10 257	48 268	69 426	84,700	106.517
10.837	51.005	72 019	85,163	107,858
11.773	51.203	72 021	85.988	108,176
13.510	51 501	72 277	87,901	108,438
13.763	51 627	72 278	90.036	109,283
14.600	53 232	73 093	92,152	110 091
15.308	53.809	73.132	92,755	110,165
16 463	56.019	73 541	93,763	110,774
20.411	56-077	75.991	93 841	111.857
21.735	58 239	76 416	96,690	112 853
25.317	58 488	77 844	97,326	113,767
28 457	60 190	78 819	97 642	118,035
29 716	60,427	79 530	97 664	118,581
30 187	63.879	80 579	98.617	119,009
32 816	64 579	80 591	99,144	120 019
35 431	64.609	80 596	99,577	120,764
36.556	64.974	80.818	100.134	121,443
36.692	65.358	80.835	101.206	121 626
39.599	65.698	80 888	101,756	122 358
41 521	67 361	80 976	101,918	122 523
41.523	67 914	80.993	101 995	123,212
41.803	68,079	81.891	102,436	

(HẾT)

Việc trong nước

(Tiếp theo trang 1)

Nhiều trường lồng dột, bàn ghế hư nát, không thấy tu bổ gì cả.

Còn tiền lương thì nhiều ông giáo chưa nhận đủ số ba tháng đầu năm. Bắt đầu 1er Avril chánh phủ lại cho làng được bớt nguyệt hướng của giáo sư 30%. Thế là ông nào ăn mỗi tháng 12$ chỉ còn 8$40, mà đến nay vẫn chưa nhận được. Những ông giáo nào có học ở trường sư phạm được dạy các trường Sơ đẳng thì lương không bị bớt, còn ông nào dạy trường Dự bị thì bị thiệt thòi riêng. Nhiều ông chỉ thấy đi về nghêu nghều với năm ba đứa trẻ...

Chấn tường giáo dục cải cách có lẽ như thế sao? T. M.

Bị phạt nhiều quá!

Gần đây ở huyện Hương-khê, miền Kiểm-lâm Chu-lệ, nhiều người bị phạt:

1) Làng Trừng-thanh có đám rú đến mùa nắng lửa hay phát cháy, ông chủ Kiểm-lâm bắt phạt 30$, dân không chịu, ông hạ xuống 5$, lý trưởng cũng không chịu, ông bèn bắt Trần-Tiệp (dân làng ấy) đam lại nói rằng khi rú cháy có Tiệp qua lại đó, phạt Tiệp 5$. Làng Xuân lụng cũng có đám rú bị cháy như vậy, ông cũng phạt 5$ và mấy hào giấy bút nữa.

2 Lê-Hoài và Lê-Định làng Trừng-thanh, năm 1928 có xin phép làm một s'y nhà ba gian (cả gỗ vườn và gỗ mua), làm nhà chưa xong, gặp lúc lộn xộn phải hoãn lại; tháng ba năm nay đưa gỗ ấy ra làm, (gỗ vườn hiện còn gốc cây rõ ràng) phải bị quan đóng dấu rồi phạt hai tên kia 54$

3; Đặng-văn-Thân làng Trừng-thanh, nhà nghèo quá, quanh năm chỉ làm thuê bái củi nuôi vợ con góp lặt dành lại được những que củi để sửa nhà ở cũng bị đóng dấu phạt 13$. Sau Thân mua một con gà và một chai mật ong đến xin, quan cũng không tha.

4) Thị-Thiệp làng Trừng thanh, năm 1927 có xin phép ông chủ trước làm cái nhà ba gian, hiện còn giấy phép rõ ràng. Bữa nọ quan vào nhà hỏi giấy, Thiệp đưa trình. Quan thu giấy đi. Cách ít lâu quan đòi đánh thuế 50$. Nghe đâu y còn kêu van, chẳng rõ có được tha không.

5) Thị Đoài chèo đò ngang ở chợ Gia, đò bị rách nát, mua được cây gỗ 2$ để sửa. Ngày 26 tháng 5 nhuần đến trình xin phép, quan buộc phải nộp 2$ thuế mới cho làm.

Đương lúc khủng hoảng này, dân quê miền núi bị phạt không ngờ như thế, cũng tội nghiệp lắm nhỉ! Biết rõ

QUẢNG-BÌNH

Giáo sư biệt bạt phải thải hồi!

Ngày 6-7 vừa rồi, hội đồng hàng tỉnh bàn về khoản cải cách việc học thôn quê, có nói: Bắt đầu tháng Septembre tới đây, các giáo sư hiện đương giạy mà quê ở Quảng-bình thì được giạy, còn ở tỉnh khác đến bị thải hồi, dầu có bằng sư phạm cũng vậy.

Đến ngày 22-7, quan Phó-sứ về phủ Quảng-ninh hiểu dụ về vấn đề rượu lậu, cũng nhắc lại trước mặt các hương lý những lời của Hội-đồng hàng tỉnh trên kia.

Tội nghiệp cho mấy thầy giáo dạy mấy tháng nay, chưa lĩnh được đồng lương nào, nay nghe cái án «thải hồi nguyên quán» này, lấy làm đau lòng vô cùng. Họ đã làm đơn kêu, chưa rõ chánh phủ nghĩ thế nào cho họ khỏi mang cái nạn thất nghiệp. Biết

QUẢNG-NGÃI

Việc gia tài

Năm Khải-Định thứ hai, cha Trần Hàm làng Thi-Phổ phủ Mộ-đức có hiệp đồng với thầy Cử-Trạch (người ấp Trung-hòa) mua đất của bà Hồng-Phụ (vợ cụ Cẩn) ở xứ Trường-an và Làng-ôn, có khế tờ minh bạch, (khế ấy cha Hàm giữ một bản, bị cháy trong vụ đốt nhà, còn thầy Cử Trạch một bản, hiện còn ở tại Trần-Hổ là con thầy coi đất ấy.)

Năm Bảo Đại thứ 2, cha Hàm chết, kế Hàm bị tội, nhà bị đốt, sản nghiệp ở trung châu quan chia làm 11 phần cho con; năm 1931 tịch biên phần của Hàm, Huy và Trần-thị-Hiệp.

Còn di nghiệp chung với Cử Trạch

NHIỀU NGƯỜI BỊ:

PHÒNG - TÍCH

Đờn ông đờn bà sức yếu thường hay bị khi cơm no, rượu say vội ham tình dục hoặc khi ăn no đi ngủ hay đi tắm ngay nên thụ bệnh gọi là bệnh «PHÒNG-TÍCH». Khi thọ bệnh thấy đầy hơi, tức cổ, tức ngực, cơm không muốn ăn, ăn xong hay ợ, thường đau bụng đau lưng. chân tay mỏi mệt, bị lâu năm sắc mặt vàng, da bụng giầy.

Mới bị uống 1 liều, lâu 2 3 liều uống không công phạt, đáng bệnh ắt thấy dễ chịu t'oặc khỏi ngay

Mỗi liều hai bận uống giá: 0$40

VŨ-ĐÌNH TÂN
178 Bis Route Lachtray — HAIPHONG
Ấn-từ Kim-Tiền năm 1928

ĐẠI-LÝ:
HUẾ: VĨNH-TƯỜNG phố Gia-Long;
TOURANE: NG.-THỊ-HUỆ R. Đô-Hữu-Vị;
DALAT: ĐINH-VĂN-CHÂU, Libraire;
NHATRANG: MỘNG LƯƠNG THƯ QUÁN
PHANTHIẾT: LÊ NAM-HUNG R. Gia-Long;
VINH: GIA-CÁT, 44 Maréchal Foch;
SAIGON: HÙNG VƯƠNG 107 R. d'Espagne;
CHOLON: PHÙNG - GIA - VIÊN DƯỢC-PHÒNG;
RACHGIA: NGUYỄN NGỌC-THÁI I. R. d'Annam

THẰNG NHỎ 3 TUỔI MẠNH MẼ LẠ THƯỜNG

Em nhỏ Lê-văn-Phát năm nay được ba tuổi, mập mạp mạnh mẽ lắm. Hồi nó mới hai tuổi, ai cũng tưởng nó phải chết non, cha mẹ nó hết sức buồn, vì nó có gộc ban hay nóng lạnh, dồ mồ hôi trắng, lừ đừ, buồn bã lắm, một tháng đau không biết mấy lần, hễ ăn đồ trúng thì chứng ban tái lại. Bịnh nó làm khó cho cha mẹ nó vô cùng. May nhờ có người điềm chỉ, cha mẹ nó mua có ba gói thuốc CHÍ-LINH-TÁN cho nó uống, đến nay tuyệt gốc ban, hết nóng lạnh nữa. Hết bịnh, nói ai càng mập thêm, mạnh mẽ lại thường. Thuốc «Chí-linh-tán» này gia truyền hơn mấy đời, cứu được không biết bao trẻ con mang bịnh. Nhà bào chế c.i nhờ một thứ thuốc này, làm nên sự nghiệp. Tôi vì được nghe muôn ngàn người tặng khen là thần dược, nên nài nỉ xin làm đại lý độc quyền phổ thông thuốc này khắp cả Đông-Pháp. Sự hay của thuốc nói không cùng, dùng rồi mới rõ lời nói tôi là đúng với sự thật.

Có bán nơi mấy chỗ bán dầu. Khuynh-d ệp. Mua sỉ huê hồng 30% do nơi: VIỄN-ĐỀ

11. quai de la Susse — Huế
Hay là nơi:
M. NGUYỄN-VĂN-PHỐ
Boite postale nº 63 — Saigon
Giá mỗi gói 0$12

Đau mình, phong bại nên dùng
HÒA - GIẢI - THỦY
của VĨNH-HƯNG-TƯỜNG
Mỗi lọ . . . . 0$20

GÓP GIÓ THÀNH BÃO

Theo cuộc buôn bán là phải góp nhặt từng đồng xu đồng bạc trở lên, vậy mới mau tấn phát chớ, còn như không muốn kiếm tiền thì khá sao được, vì dụ một việc hiển hiện mà coi sơ, bây giờ đây. người ta đang hoan nghinh trà Việt-Thái, vậy mà mấy ông buôn bán ở xa gần lại không thừa nhịp này sỉ trà Việt-Thái về bán, hoặc thương nghị làm Đại-lý, có phải là mình tự bỏ qua một nhịp kiếm tiền mau không. vì nghe ai ai cũng nói: M. PHẠM-HẠ-HUYỀN 36 Sabourain Saigon chủ chế-tạo trà Việt-Thái cho huê hồng nhiều, thể lệ dễ, mà thứ trà Việt-Thái lại là trà thơm ngon uống mát, mau tiêu dễ ngủ, bổ khoẻ tinh thần thân thể, có nhà nước thí nghiệm, có cấu chứng tại tòa.

Bán giá rẻ hơn hết
các tiệm tơ lụa ở TRUNG-KỲ
Tại vì: Tiệm BOMBAY mới
AU-BON-MARCHÉ
115 Rue Paul-Bert, Giây nói số 73 - HUẾ

Buôn và đặt các thứ hàng tơ lụa ở các xưởng máy dệt lớn trong cõi Đông Pháp nên kỳ tàu nào cũng có về hàng mới lạ, để bán sỉ bán LẺ.

Nói lớn là một tiệm tơ lụa để các nước để bán sỉ bán lẻ to nhất TRUNG-KỲ.

Thuốc ghẻ, thuốc ngứa lở
của VĨNH-HƯNG-TƯỜNG — Vinh
hay có tiếng
Mỗi hộp . . . . 0$10

A VENDRE

Une propriété sise à Binh-Thai, près du pont de Camlê (Quangnam) — Jardin et terrain de culture de 4500mq planté d'arbres de rapport avec élégante maison d'habitation, construite en 1928, style annamite, partie étage et partie rez-de chaussée, 3 corps de bâtiments.

S'adresser à Mr J. CUENIN à TOURANE

合 **Maison HỢP-THỊNH** 盛
Soierie & Mercerie
32 Rue des Cantonnais Phố Hàng Ngang
HANOI

Bản hiệu chuyên môn bán các thứ hàng tơ lụa Bắc-kỳ như: lĩnh áo, lĩnh quần đen, trắng trơn và hoa, the thâm hàng đen the các màu trơn và hoa. Lụa thêm các màu, trắng bề khổ 0m37, 0m40, 0m70, 0m75, 0m80.

Lượt đen các hạng, vải màn, chè hạt thiệt ngon. Bán sỉ và bán lẻ giá rất hạ, vì bản hiệu buôn bán đã mấy chục năm nay, buôn được tại gốc những hàng kể trên Các quí khách ở xa xin viết thơ về lấy mẫu và giá hàng. bản hiệu sẽ hồi âm lập tức.

Lại còn các thứ hàng tạp hóa như valise, cặp sách, giầy g'ép, ví da, đủ đồng, đồ thêu, như mặt gối vân vân.... bản hiệu có bán buôn rất nhiều xin các quí khách chiếu cố, bản hiệu rất hoan nghênh. Gửi hàng đi các nơi theo cách lãnh hóa giao ngân (Contre-Remboursement).

Buôn bán thật thà, hàng tốt giá rẻ, các Quí khách mua thử sẽ biết.

Nay cẩn bạch
Mme NGUYỄN-THỊ SÁU
HỢP-THỊNH
32 Rue des Cantonnais HANOI

Dùng sữa
"LE GOSSE"
Sữa «LE GOSSE» rất bổ cho tất cả mọi người: có nhiều chất kem (Crème) rất tinh khiết.
Bao thầu cho Nhà-nước năm 1932-1933
Lycées, Collèges, Maternités, Ecoles, Institut de Puériculture etc.... à Saigon
Có bán trong các tiệm tạp-hóa ở Đông-Pháp.
HIỆU GIẤY XANH: *Giá mỗi hộp* . . . . 0$32
Đại-lý:
ÉTABLISSEMENTS MORIN FRÈRES
HUE — TOURANE — QUINHON

VIÊN ĐÁ MỐNG

Giáo dục tiểu-thuyết
Soạn-giả: THIỀN-TIÊN-SINH
Dịch-giả: CHÂU-ĐÌNH
Số 15

Ái-tử nghe Bửu-Thuyên nói hơi vững bụng, bèn đi lại nơi lò, rót cho Bửu-Thuyên một chén trà, Bửu-Thuyên uống trà và bảo Ái-tử rằng:

— Nhà ta ở đây cao chắc, không có việc gì, nhưng ta vì trường học, không sao yên tâm được: nếu như bờ đê vỡ thì nơi trường học tất ngay; ở bên trường có một đứa bé con nhà nghèo, cùng người mẹ góa nó trú ngụ nơi ấy. Mẹ góa con côi, biết có thoát khỏi cái ách nạn này không.

Lúc ấy cơn bão lại vụt lên, cây lo ngả ào ào, Bửu-Thuyên nói: — Mưa gió kế tiếp thế này; bờ đê ấy có chịu nổi không? nói dứt câu thoạt nghe một tiếng «rầm» rung động cả trời đất, hình như trăm ngàn tiếng sấm đồng nổ một lượt, cái cơn vang dội ghê gớm, nghe phải rởn ốc. Ái-tử hoảng hốt hỏi rằng:

Cái gì vậy? cái gì vậy?

Bửu-Thuyên vội đứng dậy thì bà mẹ cũng bị tiếng «rầm» ấy đánh thức dậy vội kêu Ái-tử:

— Cái gì vậy con? con?

— Vâng, con đây mẹ ạ.

— Con không thấy ngoài cửa sổ có bóng đèn đuốc đó sao?

Ái-tử dậy đẩy cửa sổ thì thấy đèn đuốc kéo dăng như ban ngày, mà những tiếng kêu la mâng chưởi cũng xôn xao rầm lên. Cũng trong lúc đó, nghe tiếng chuông tiếng la một trật vang lừng, hình như cái bờ đê kia đã bị thần thằng Bá xô ngã!

Bửu-Thuyên lúc ấy, lật đật cởi bộ đồ tây ra, đi chưn trần, áo cụt tay, quần xắn đến háng, bảo Ái-tử rằng:

— Mình ở nhà trông nom mẹ cho, tôi phải đi sang bên trường học đây. Nhà ta ở nơi này cao tất không ngại gì mà sợ, tôi sang một chút sẽ về ngay.

Nói xong, Bửu-Thuyên liền phóng tuốt, tiếng chuông còn reo rầm lên, cơn mưa có những mà mây đen còn kéo đầy trời, bên tai vẫn nghe tiếng sóng và tiếng gió, như là trục đất lung lay, kinh khiếp cả người.

Trước cửa trường học nguyên có chồng đá làm một hòn núi nhỏ. Bửu Thuyên phóc đứng trên hòn núi con ấy mà bốn phía chưn núi thì sóng đã bao bọc cả. Tình cảnh lúc bây giờ, không khác nào như một chiếc thuyền con trôi nổi trên biển khơi.

Bửu-Thuyên trương mắt thu tay, làm như bộ quyết chống với Hà-bá một trận, bèn cả kêu: Lão-Trương! Lão-Trương!

Nguyên Lão-Trương là một người đầu bếp già, thường ở canh nơi trường học. Chưa nghe Lão-Trương trả lời thì ngọn đèn trong nhà tắc xả tắt mất, nghe một tiếng «ào», ngọn sóng đã xông thẳng vào cửa sổ, bao nhiêu tấm kính cửa và đồ bát chén cọ chạm nhau tiếng kêu lẻng chẻng, nghe bên thang lầu có tiếng chưn người bò lên. Bửu-Thuyên lại kêu lớn rằng: Lão-Trương ở đấy phải không? Bây giờ thấy trong cửa sổ có cái bóng đen đen cụ cựa và trả lời:

— Ai đó? Chầm-tiên-sinh đó há?

Tiếng kêu dội trên tiếng sóng nghe đi xa lắm. Bửu-Thuyên hỏi:

— Các đồ quan yếu trong nhà trường có đem ra được không?

— Thưa chưa, hiện còn ở trong phòng việc.

— Ta phải vào khuân ra mới được.

Nói chưa dứt lời thì Bửu-Thuyên đã băng mình lướt qua vùng nước đục sóng tràn kia, xem như lưa sóng kia chụp mình Bửu-Thuyên mà kéo thẳng đi vậy.

— Nguy quá! nguy quá! Tiên sinh ạ! Lão-Trương la to.

Lúc bây giờ, lại một luồng sóng cuộn đến, Bửu Thuyên nhảy phóc qua khỏi. Song nước ngập vào phên nhà trường, nền lại không chắc, nghe ào một tiếng thì mái nhà liệu xả bên tả, rui ngói đổ nhào, tường vách cũng sụp. May mà Bửu Thuyên chưa vào bên ấy, nhưng tánh mạng lúc ấy cũng nguy hiểm thiệt. Xem trong khoảng đêm ấy, Bửu Thuyên gắng sức chống với cái trận bão lụt ghê gớm kia, cũng thấy được tánh cách con người là thế nào. Vì Bửu Thuyên đương còn trẻ tuổi, chỉ khí hăng hái, nên dầu gặp cơn biến mà hăm hở làm việc nghĩa không chút dụt dè, ai thấy cũng kính phục.

Đại phàm, khí mạnh của người đời, thường do ái tình phấn khởi lên, nên nhà động học có nói: «Sức mạnh nguồn gốc ở ái tình». Thật thế, Bửu Thuyên ngày nay mà có cái khí hăng hái, xấp trăm ngày thường là vì cái lòng yêu nhà học mà tăng lên. Thì xem đứng giữa ngọn sóng xô đùa, luồn gió lay chuyển, giọt mưa lâm tả, mà anh cứ khẳng khái, thần sắc mạnh bạo, ai cũng khen là dõng cảm; mà kỳ thiệt tấm lòng nhiệt thành nó lưu truyền đầy nhảy trong các mạch máu, mới được như thế. Nghiệm như lúc nuôi mẹ, bệnh khó nhọc trăm bề mà chẳng chút gì thảm phiền, đấy là ái tình về đạo hiếu; nay đối với trường học, đối với bao nhiêu học trò, thì săn sóc chăm nom, ấy là ái tình về việc từ thiện và nghĩa vụ, cho đến đối với Ái tử vợ chồng khắng khít một lòng thương nhau đến mực, ấy là ái tình đoàn kết trong gia đình. Nói tóm lại thì Bửu Thuyên có cái dõng khí lướt được những hoàn cảnh kia là gốc tự trong ái tình mà không phải sức mạnh bề ngoài vậy.

(Còn nữa)

https://tieulun.hopto.org

(ruộng đất và 31 con bò), chẳng thấy quan xét chia mà thấy người khác chiếm cứ (cửu Nhuận ở Minh Long chiếm 31 con bò, còn ruộng vườn thì Chánh Lâm (tổng thượng du) cai quản) không biết vì lẽ gì.

Mong quan trên lấy lẽ công bình mà xét chia cho.

Rỏ chuyện
PHÚ - YÊN

Chích thuốc thế sao!

Tên Tâm ở Sông-cầu vào ở trọ làng Phú quí, tổng An phú, (Tuy an) chích kim lấy tiền.

Nghe nói chích kim, ai nấy đua nhau chạy ít nhiều đề chích ít mũi, nói gì nghe nấy, vì không biết thuốc gì là gì. Gần đây cách lừa dối của y đã có nhiều người biết.

Ngày 17 Juillet y tới làng Phú Thạnh, chích cho Nguyễn - Thể (mới bị cảm sơ sơ). Trong hai ngày chích năm mũi thuốc (2 ampoules Ether pur và 3 ống gì không biết vì nhãn thuốc bóc rồi), tên Thể chết ngay.

Thân nhân Thể đi trình quan. Quan phủ và thông lại về khám và lấy cung, chưa rõ xử trí thế nào.

Không phải nghề làm thuốc mà dám làm càn lừa phỉnh dân quê lấy tiền, lại làm hại tánh mạng người nữa, cũng bạo gan thiệt! Bà con ở nhà quê nên cẩn thận chớ nghe càn.

P. I.

Cam, cám, sói
chỉ
THẬP-LINH-ĐƠN
của VĨNH-HƯNG-TƯỜNG là hay

Sách thuốc Việt-Nam

làm toàn bằng chữ Quốc ngữ, có chua thêm chữ Hán

Nhà nghiên cứu khoa thuốc Việt-Nam xuất bản

Sách này do mấy nhà lương-y tinh thông nghề thuốc của ta, lưu tâm nghiên cứu các lý thuyết khoa thuốc cũ, mới, đông, tây; đem sự suy xét, lịch duyệt và kinh nghiệm, từng trải lâu năm làm thành sách này: nói rõ các tạng, phủ, kinh, lạc, căn nguyên các bệnh, cách xem bệnh, phép xem mạch, trị bệnh bằng thuốc ta, rất là rõ ràng, giản tiện; không những các nhà muốn nghiên cứu nghề thuốc phải cần xem tới, mà hết thảy các nhà, nhà nào cũng nên có một bộ, để biết cách phòng bệnh, giữ mình, thực là một pho sách rất hay trong xã hội ta về đường thực dụng.

Cả bộ 10 quyển, giá	3$00
Cả 10 quyển đóng gọn làm một pho, bìa giấy, giá:	3$50
Ở xa mua gởi mandat trước thêm cước phí	0$40
Nếu lĩnh hóa giao ngân sẽ thêm cước phí	0$55

Thơ và mandat gởi cho
M. NGUYỄN-XUÂN-DƯƠNG
N· 123, Phố Khách -:- NAMDINH

Trẻ con biếng ăn nên mua thuốc
PHÌ-NHI CAM-TÍCH
của VĨNH-HƯNG-TƯỜNG
Mỗi lọ . . . . 0$20

HẾT KHÍ LỰC Chữa rất cần thận, rất chóng hiển hiệu, khỏe về lâu dài.
thì dùng thuốc: PARISIAN PILLS - Giá bán 1$60

LẬU CÓ MỦ mới mắc đã lâu kinh niên
Đau sáng bàng quang, sưng hòn giái, sáng giậy chảy mủ, nặn vào
Thì dùng thuốc: BLENNOSOL GIBERT - 1$60

TIÊM LA Chữa rất cần thận, hiển hiệu, kín đáo, dễ đem theo khi đi chơi
Dùng thuốc COMPRIMÉS de GIBERT dùng thay thuốc 606 và thuốc tiêm rất lợi.
Chữa bệnh này dùng thuốc gì cũng không khỏi, dùng thuốc này thì rất hiển hiệu.
Hộp năm mươi viên: 1$60
Gởi mua và xin sách chỉ dùng, hơi han cặn kẽ, không tính tiền.
Pharmacie GIBERT, 19, Rue d'Aubagne, MARSEILLE
Gởi kín đáo, theo lối recommandé. Nhớ! khi thơ mua thì đính theo số tiền.
Có bán tại các hàng bào chế tốt.

Cao già

Thời buổi văn minh nói thật không mấy người tin.

Ai muốn biết Cao-hổ-cốt *thật hay là giả, thì lấy một miếng nhỏ bằng hột ngô, cầm vào đầu tiêm, hơ lên ngọn đèn, hễ thấy càng hơ, càng phồng to, mà hơ lâu cũng không cháy và hơi gây nồng nàn bay ra khắp nhà, ấy là cao thật. Còn cao ban long hay là cao giả khi hơ lên đèn thì chảy đen ngay, hơ lâu thì cháy và khét, chớ mua toi tiền.*

Cao nhà nấu thật tốt, giá bán mỗi lạng 4$00.

Tối uống sáng thấy cường dương và trong mình sảng khoái khác thường. Ai muốn thử cho biết thật hay giả, xin cứ gởi thơ, tôi sẽ gởi tặng một miếng nhỏ, nếu biết là cao thật sẽ mua.

Thông phán TRẦN-ĐỨC-CẢNH
57 - *Bd Harmand* — 57
TONKIN NAM-ĐỊNH

CÁCH ĐIỀU-TRỊ
THEO PHƯƠNG NỘI-ẨM
đã chữa
BỆNH GIANG-MAI
bằng thuốc bánh
SIGMARGYL

Thuốc **SIGMARGYL** trắc có ba thần hiệu đã thử nghiệm về Bệnh Giang-Mai, thuốc **SIGMARGYL** này chữa ngay ở máu và ở các nơi bệnh chứng tổn-thương, cả các thời-kỳ của bệnh Giang-Mai. Không quan-ngại gì, không tổn-hại gì đến tì vị, thuốc này là một thứ thuốc trắc hay, có các tay thầy thuốc chuyên-môn chứng-thực và lại có công-hiệu:

THAY ĐƯỢC THUỐC TIÊM

Chế ra tại
LABORATOIRE CHIMIOTHÉRAPIQUE
số 2, Place du Théâtre-Français, PARIS

Thuốc **SIGMARGYL** bán tại các hàng bào-chế tây ở thuộc-địa.

à Huế: Pharmacie IMBERT

Việc cần nên biết

Thuốc chữa bệnh là món rất cần thiết và quan-hệ cho sức khoẻ cùng sự sống của đời người.

Cho nên mỗi khi cần phải dùng tới thuốc, thì ta nên dè dặt kiếm tìm cho được một ông thầy thuốc nào hoặc một hiệu thuốc cho đáng tin cậy lịch sự có lịch duyệt chắc chắn kỹ càng rồi hãy nên dùng.

Hiệu thuốc **TƯ-BÌNH-ĐƯỜNG** ở đường **Clémenceau** tại châu thành BENTRE, Nam-kỳ chuyên môn làm cao đơn hoàn tán và tự chế ra các thứ thuốc rượu, mà được nổi danh khắp trong xứ Đông-dương trên 20 năm nay cũng chỉ vì chúng tôi đã kinh nghiệm được những phương thuốc thần hiệu và chọn lựa rặt những vị thuốc thượng hạng đem về bào chế rất tinh tường, cho nên những món thuốc chúng tôi đã chế ra thì đều được khắp hạ hoan nghinh cả.

Nhứt là những phương Rượu thuốc.

Như: Thiên-thời thổ tả Tráp.

Hồi dương cấp cứu tửu, để chữa bệnh Thiên thời dịch tả

Và Thư-cân-kiện bổ tửu chữa bệnh nhức mỏi, tê bại, vân v... thì thiệt là món thuốc thánh dược đã cấp cứu được rất nhiều người.

Còn nhiều món nữa kể không hết, hãy viết thơ cho Bổn-đường sẽ gởi tặng catalogue, mục lục.

Bổn đường cần dùng nhiều Đại lý khắp cõi Đông-dương để bán; lòng nhiều điều luật đơn giản, các vị thương gia, các ngài muốn làm đại lý cho Bổn-đường xin viết thơ thương nghị.

Bổn đường chủ nhân
NGUYỄN-VỦ-MỊCH cẩn cáo

NÀY SẮP QUA THÌ....

Lúc đó trải qua một độ sát máu, ăn uống khó tiêu, máu chạy không đều, trí não kém xưa: não chóng mặt, thở hào hển, mặt nóng như đốt, mồ hôi nhiều, nhức đầu, ngủ không được, gân cốt đau nhức, khí lực kém đi, hay quên nhảng, trông không rõ. Đó là vì các hạch bổ huyết thiếu chất bổ. Giao cấu yếu hơn trước, mạch không đều, máu đục. Đàn ông, đàn bà nên ngăn ngừa các tật bệnh đó. Thuốc Hormones Dupeyroux làm cho lúc sắp qua thì, khỏi phải tật bệnh lôi thôi, trẻ lâu, mạch trí lại được như thường. Một chai dùng một tháng. Giá 1$60 (không kể tiền đoan) Bán tại các hàng bào chế tốt Hiệu chánh:

Pharmacie PHAM-DOAN-DIEM & Tourane
Gởi biểu cách chơi: viết thơ cho:
Laboratoires du Docteur DUPEYROUX, 5, Square de Messine, PARIS

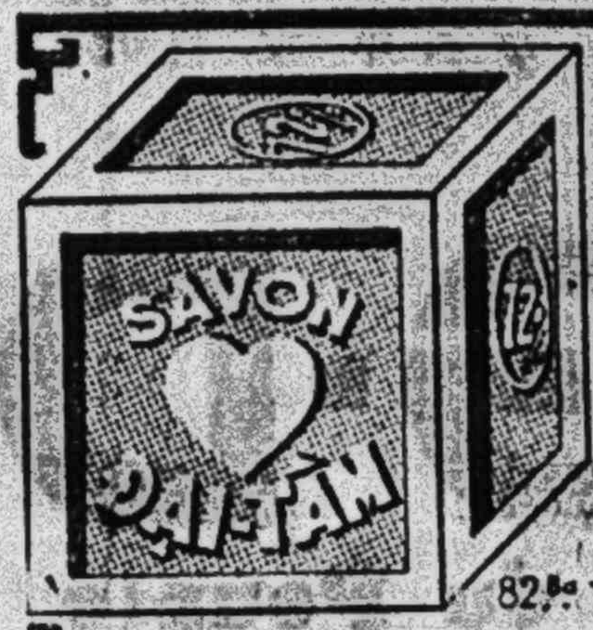

Dùng toàn dầu trong tốt_Màu trắng_giá rẽ
Của Annam làm ra
Đâu đâu cũng có bán
Đại-lý khắp Namkỳ và Trungkỳ
TRUONG-ĐẠI-BANG
DIRECTEUR DE LA MAISON
ĐẠI-TÂM
82 Bd Tông-Đốc-Phương_CHOLON

BAC-NINH

Bệnh quỷ đã có thuốc tiên!!

Nếu ai mắc LẬU, hay TIM-LA, hay LẬU nhập CỐT nghĩa là khối rồi trong người nhọc một thêm đêm uống rượu thì sáng có mủ, hay trong thịt nó buồn như kiến, hay nặn cái nhối một cái, xem đã có mủ. vì các vi-trùng GONOCOQUE nó ăn vào trong xương, trong máu, hễ trở giời thì như vậy, bệnh này rất nguy hiểm và chuyền nhiễm, nếu để cho lên BÀ thì người ấy mắc bệnh đau GIA-CON (Métrite) khí hư huyết bạch, bằng huyết v. v, thì sinh đẻ rất kém, nếu đẻ con thì hay hỏng mắt. còn TIÊM-LA nhập CỐT, ngoài khỏi như trong máu trong xương còn vi trùng SPIROCHETE DE SCHANDINE cho nên trở giời hay nổi, đục đầu, đau mình, đầu ắt đau xuống, chân tay mỏi mệt, các cái nọc này nó chuyền nhiễm rất là nguy hiểm vì thế cho nên ta nhiều người đã rồi, để ra bụi ra lọc, đẻ con thiếu cái nọ, thiếu cái kia, ta cho là đó quấy ngọ, vì cái nọc này nó chuyền nhiễm sang tự lúc thụ thai, nếu mắc bệnh không tìm được thứ thuốc thần hiệu này thì các nọc ấy chuyền nhiễm sang mấy mươi đời, như con ông đổ chấu chất, v. v. vì thế nhiều người thế không có bệnh khi xem máu thì trong có vi-trùng TIM-LA, còn như bệnh HỞ LOÉT (Chancre mou) bệnh này nó cũng có vi trùng BACCILLE DE DUCREY, các vi trùng này, nó cũng ăn vào trong xương, trong máu, nó cũng nguy hiểm như TIM-LA bệnh này cũng có nhiều người thiệt hại đến thân thể, vậy các ngài mắc phải các bệnh này đã nặng, hay bệnh nhập CỐT mấy mươi năm, hay mới mắc phải, thì lập tức dùng ngay thuốc HIỆU HOÀNG-VĂN-ẤP, số nhà 67 phố Minh-xá Bắc-ninh (Tonkin) thế nào cũng phải mau khỏi, và rất hết nọc, người có bệnh uống thuốc vẫn đi làm ăn như thường, khỏi bao giờ không biết, được thế vậy, nếu lên BÀ có thai uống cũng được không hại gì cả, thuốc LẬU. 1p00 TIM-LA 2p00 thuốc CHANCRE-MOU cả uống và bôi 3p50. ĐẠI-LÝ LÊ-NAM-HƯNG Commerçant Rue deGia long à PHAN-THIẾT, PHÚ-HÀ 87 Rue des Médicaments (Phố Hàng Bồ) HANOI. nếu ngài muốn mua thì gửi cho một ít tiền trước còn Bản ... hóa giao ngân rất chóng, còn như ngài nào muốn làm đại lý xin viết thơ về Bản-hiệu.

RÁNG GIÚP NHAU !!!

QUÍ BÀ! QUÍ CÔ

Đã dùng thuốc Điều-kinh bạch đái hiệu ÔNG-TIÊN thấy hiệu nghiệm, xin cổ động cho chị em biết mà dùng, người bịnh có huyết trắng dầm dề, khi nhiều, khi ít, bầm đen, vàng dợt, trắng đục, nặng nhẹ lâu mau thế nào dùng cũng tuyệt bịnh (chắc vậy) ông chánh Barthélemy, colon à Mỹ Lơn Annam. Ông Đỗ thuế Hân, gérant plantation Culaocông Thudaumot, ông Đỗ văn-Toản, thơ-ký phòng nhì Nam-kỳ soái phủ đều công nhận thuốc này là thần hiệu.

Mỗi gói 0$30 — nửa tá 1$50 — một tá 3$00

Còn trẻ em ăn không tiêu, bụng lớn kéo gân xanh, nước da vàng, thân thể ốm o, con mắt lừ đừ đỏ ghèn, đổ mồ hôi trăng, đang nóng mê mang dùng Thối-nhiệt-Tán hiệu ÔNG-TIÊN trước sau mười phút hết liền. Nên ông Nguyễn-thành-Được, secrétaire des P. T. Kompong trach mới cho lần thứ nhứt ông thấy sự công hiệu cấp kỳ của thuốc này. Mỗi gói chỉ có 0$10.

Đại-lý: Minh-Nguyệt Phan thiết, Trương trọng-Hy Phanri, Hồ văn Ba Qui nhơn, Trần ngọc-Xuân Bình-định, Nguyễn hữu Vinh Tourane, Vĩnh hưng Tường Vinh, Nguyễn-văn-Minh Hải-phòng, Nguyễn văn Đức Hanoi.

Cần thêm đại-lý các tỉnh Trung kỳ huê-hồng nhiều, thể lệ dễ, xin viết thơ thương nghị:

Mme NGUYỄN-VĂN-HOÀNH
Hiệu thuốc « ÔNG TIÊN »
Rue P. Blanchy prolongée SAIGON

KHẮP ĐÔNG-DƯƠNG CHỢ CÙNG QUÊ

Là lần thứ nhất trong nghề dệt ta
Mới chế ra?

Bản hiệu mới chế ra thứ áo Chemisette để mặc mùa nóng bức rất mát, để chơi Tennis rất tiện, mà nhất là các ngài bận Âu-Phục rất đẹp rất lịch sự

ÁO MÀU TRẮNG HAY MÀU GHI.

Cổ có Fermeture Eclaire hạng nhất 2$00 hạng nhì 1$50
Cổ cài Cúc hạng nhất 1$50 nhì 1$00
Gửi đi xa thêm 0$25 tiền cước.
Giấy deux couleurs vẫn bán 5$50 gửi đi thêm 0$70 cước.
Catalogue AN-THÀNH 1932 vẫn trừ 15%
Giầy vải trắng hay vải đen đế crèpe đúc vẫn bán 1$65 gửi đi thêm 0$35 tiền cước.

AN-THÀNH 37 Phố hàng Đào HANOI

Ai đa tư lự, tim óc hư nhược, tinh thần yếu đuối?
khí huyết xấu, và kém sinh dục?

Nên chú ý!

1·) THUỐC THANH TÂM
Bổ-não-hoàn

Chuyên môn hưng vượng tinh thần, sáng tỏe não lực, bồi bổ tâm huyết, thống trị những người chăm chỉ học tập, tư lự quá độ, hoặc hằng ngày làm việc bằng trí não nhiều, hao tổn tinh thần, lao thương tâm huyết, sinh ra rối loạn gân óc, tâm thần bất định, ít nhớ hay quên, hay đánh trống ngực, nằm hay giật mình, ngủ không yên giấc, mơ, màng, mê, sảng, chóng mặt nhức đầu, nếu để lâu ngày sẽ sinh chứng xuyên-đầu-thống (đau óc) nữa, từ chi bải hoải, ăn uống kém ngon v.v.

Dùng thuốc này lập tức lành mạnh.

2) THUỐC ĐIỀUKINH
Bổ-huyết-hoàn

Chuyên môn điều hòa kinh-nguyệt, bồi âm bổ huyết, và tốt đường sinh dục. Thống trị đàn bà các chứng kinh-nguyệt xấu kém bất điều, thấy kinh tháng sớm, tháng muộn, tháng có, tháng không, tháng nhiều, tháng ít, hoặc một tháng thấy kinh vài lần, kinh kỳ trước sau đau bụng, kinh ra hoặc tím, hoặc đen, hoặc loãng, trắng, hoặc huyết bôn, huyết cục, lậu huyết, băng huyết, tích huyết, dong huyết, đẻ con hư lạnh, óc khi sinh chứng khí hư (bạch-đái) nữa, làm cho ngăn trở, sinh dục lâu năm không chửa, sẩn hậu gầy mòn, mặt vàng da xám, kém mọi sức khoẻ v. v. Dùng thuốc này đều được khỏi cả.

2 thứ thuốc này cùng giá mỗi lọ **1$00**, *nửa tá* **5$00**

Bán tại
Á-CHÂU DƯỢC-PHÒNG
N· 127 Hàng Bông -:- Hanoi

DĨA BÉKA

PHỪNG-HÁ

ÉTIQUETTE NOIRE

Mme RICHARD
Rue Citadelle -:- Huế

BỆNH ĐÀN BÀ!

Phần nhiều đàn bà con gái thường mắc chứng KINH-NGUYỆT BẤT-ĐIỀU tháng có tháng không, khi trồi khi sụt, trước hay sau khi kinh kỳ thường hay đau bụng, kinh ra hoặc tím hoặc đen hoặc trắng; lậu huyết, băng huyết, già con hư lạnh, khí hư, bạch trọc, tiểu tiện tức buốt, lệch tử cung, sa hoa muống cũng là thai tiêu, sẩn bậu, mặt xám da vàng, kém ăn ít ngủ vân vân.....

Chứng KINH-NGUYỆT BẤT-ĐIỀU, khi sơ phát do bởi huyết hư, gầy rạo. Thỉnh thoảng thấy gây gấy nóng rét, khùng khẳng ho khan, gân thịt giật máy cạnh sườn đau bụng dưới tức. Ăn kém ngủ ít, mặt chóng dàu rứt, thân mình buồn bã. Hoặc vì phiền muộn, uất tức, hoặc vì bị bệnh lậu, giang mai truyền nhiễm, sau khi khỏi rồi không chịu bồi bổ, hay không biết kiêng cữ cho hợp cách vệ sanh mà sinh ra. Ai bị các chứng kể trên nên mau dùng thuốc SƠ CAN BỔ HUYẾT hoàn là được chóng khỏi.

Mỗi ve 1$ — nửa tá 5$ —

Quý khách trong TRUNG NAM-KỲ, AI-LAO, mua thuốc, thư từ, mandat đề tên:

M. SINH-HUY
Rue Maréchal Foch à VINH

MAGASIN DE SOIERIES

TAN-LỢI

138-160, Boulevard Tổng-đốc-Phương — Cholon

Bổn hiệu bán sỉ và bán lẻ đủ các thứ hàng Tàu, hàng Thượng-hải, như là: lãnh, xuyến, trừu, cẩm nhung, cẩm-châu v. v. Hàng thiệt tốt, thiệt bền, hàng nhuộm đen mặc đến rách không hề sợ phai trổ. Bán lẻ đủ các thứ hàng Bombay, hàng Nhựt bổn v. v., khăn đội đầu sửi và thêu nhiều kiểu, nhiều màu thiệt đẹp, đủ các thứ màu nhuộm của Tây hiệu « Teinture Idéale » danh tiếng thuở nay ở Nam-kỳ.

Lãnh bán sách mới xuất bản nhan hiệu « Pagodes Chinoises et Annamites de Cholon » (Đề-ngạn Hán Việt tự miếu) viết toàn Pháp-văn của M. Lê-văn-Lưu, hàn-lâm học sĩ, thưởng thọ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội tinh, soạn, có 25 cái ảnh chụp (photogravure).

Sách nên đọc, giá 1$00, gởi theo cách lãnh hóa giao ngân 1$20.

Mấy nhà bán sách tây và ta tại Saigon có bán.

Bánh hộp biscuits « Kim-Thới » của bổn hiệu chế tạo chẳng khác nào biscuits mélanges choisis của Tây, được nhiều người khen ngợi. Bán lẻ mỗi hộp 0$75 tại bổn hiệu (mua sỉ có huê hồng).

Ở Bắc-kỳ có bán ở hiệu Quảng-vạn-Thành Nội-bán 129 Bonnal Haiphong, giá mỗi hộp là 0$80.

Bổn hiệu buôn bán đã mấy chục năm cùng các tỉnh Trung-kỳ và Bắc-kỳ. Ở xa xin viết thơ về thương nghị.

TAN-LỢI
138-160, Bd Tổng-đốc-Phương — CHOLON

Ai mắc bệnh Tê, Bại, Phong, Thấp?

Ai thường đau Xương, đau Cốt?

Bệnh phong thấp, xét xem bởi thế,
Thật tại là Vinh-Vệ bất hòa.
Khi hư huyết nhược sinh ra,
Lại thêm cảm mạo nhiễm qua trong mình
Ở ống xương thình lình chạy khắp,
Ruổi dong chơi, cục thấp đêm kia.
Ai mà mắc phải ê chề,
Chân tay co rút thịt tê da buồn.
Trông xấch méo, mắt mồm dị dạng,
Sợ rồi ra liệt hạng phế nhân.
Chờ khi đến lúc nguy nan,
Kiếm tìm thần dược chuyên cần chữ đi.
Muốn chóng khỏi mau thì chiếu số,
Tiêu-Hanh-Lâm quí bổ mời vào.
Hàng Buồm phố ấy đúng sao.
Mua Tam-Xà-Hổ-Cốt-Cao mà dùng.
Chế ra để khử phong, trừ thấp,
Thuốc hòa-bình cứu cấp đúng hùng.
Thật là công hiệu lạ nhường,
Cường gân kiện cốt bết phương bá trị.
Bổ can thận khác chi thần dược.
Huyết lưu thông người được mạnh ngay.
Đáng qua mời biết thuốc hay.
Mỗi ve 1$50 6 ve 7$50.

Nên dùng:

TIÊU-HANH LÂM CỐ-TINH-HOÀN nếu khi ta bị bệnh di, mộng, hoạt tinh, khi loãng, khi lạnh, hoặc sau khi bị bệnh phong tình đã khỏi, hoặc chưa được thật khỏi, khi đi tiểu thường có khi trắng ra như sợi chỉ, rỉ giả v. v. nước tiểu thì vàng, lúc đục, lưng đau, gối mỏi, chậm đường sinh dục.

Có bệnh xin chóng cứ ữa đi, kẻo nguy tính mạnh, không bệnh mách bảo Đồng-Bào nên nhận lấy dấu hiệu Xư Tử-Hí-Cầu mà đã được cả con Trung, Nam, Bắc tín dụng xưa nay. Mỗi ve 1$00 6 ve 5$00.

TIÊU-HẠNH-LÂM
108 Phố Hàng Buồm HANOI

Ở gần đến hiệu QUẢN HƯNG-LONG số 80 phố khách Vinh mà mua ở ve gửi lĩnh-hóa-giao-ngân.

Imprimerie TIẾNG-DÂN, HUẾ

Directeur Gérant: HUỲNH-THÚC-KHÁNG